

Svampsjukdomar i vårvete

Alf Djurberg, Växtskyddscentralen, Linköping

Årets försök visar på god lönsamhet för en axgångsbehandling i vårvete. Samtliga försök var också angripna av vetets bladfläcksjuka och väderleken under juni och juli gynnade angreppsutvecklingen. Merskördarna hade kunnat bli ännu större om inte det varma augustivädret lett till en snabb avmognad. Angreppen av övriga svampar var mycket svaga i försöken och därför har inte bekämpningar inriktade mot t ex mjöldagg gett något större merutbyte.

Angrepp av vetets bladfläcksjuka

Försöksseriens fyra försök har samtliga legat i ÖSF-området. Sorten var Triso på alla försöksplatserna vilket är en sort som brukar ge relativt stora merskördar för en svampbehandling. I försöken förekom framförallt vetets bladfläcksjuka men även lite mjöldagg i försöket i E-län. Den mjöldagg som fanns i en del fält före axgång försvann i allmänhet, liksom i försöksfältet, senare under säsongen. De mjöldaggsbekämpningar som gjordes med Tern och Impuls i DC 37 har inte givit några säkra merskördar i

försöken. En tendens finns till att den lägre dosen Tern har gett relativt högre merskörd än den högre dosen, men skillnaderna är små. Störst betydelse för skörden har med säkerhet angreppet av vetets bladfläcksjuka haft. Bekämpning med 0,5 liter Amistar respektive 0,75 liter Amistar har gett drygt 500 respektive 800 kg i merskörd vilket är ett par hundra kg större merskörd än vad motsvarande behandling i höstvetete gav under året. Detta beror sannolikt på väderleken under sommaren. Vårvetet var i ett känsligare utvecklingsstadium under den regniga perioden under juni och juli och drabbades därför värre än höstvetet. Vad det gäller bekämpningseffekterna mot vetets bladfläcksjuka har de flesta behandlingar gett en likartad bekämpningseffekt. Sämst skydd gav 0,5 l Amistar i DC 47, som hade ca dubbelt så mycket angrepp som övriga led.

Kvalitet

På två av försöksplatserna räckte inte kvävet till för att klara 13 % i proteinvärde som är satt som gränsvärde. Proteinvärdet på dessa försöksplatser låg knappt en procentenhet för lågt för samtliga led, såväl behandlade som obehandlade. I genomsnitt har svampbehandlingarna gett några tiondelar lägre proteinvärde i samtliga försök. Detta beror förmodligen på att grödorna mognade av snabbt under augusti i det torra och varma vädret. De svampbehandlade leden hann därför inte fullt ut utnyttja sina friskare blad för att ta upp ytterligare kväve i slutet av säsongen. I övrigt har svampbehandlingarna ökat tusenkornvikten med ca 10 %, även rymdvikt och vattenhalt är något högre i de behandlade leden. Falltalet har däremot sänkts ca 10 % av samtliga svampbehandlingar, vilket inte orsakade några anmärkningar eftersom falltalsnivån låg över gränsvärdet i samtliga försök.

Tabell 15. Bekämpning av svampsjukdomar i vårvete. ÖSF-området 2002. L15-3040

Behandling	DC	Skörd, kg/ha					Bek.netto* kr/ha	Bladfl.sjuka blad 2 %
		Ulfhäll	Marstad	Granhammar	Åkerby	Medeltal		
Obehandlat		5070	6630	6910	5970	6150		17,9
Amistar 0,75	47	+770	+930	+1020	+630	830	+360	2,1
Amistar 0,5	47	+650	+340	+730	+520	560	+190	4,1
Tern 0,4 och Amistar 0,75	37	+910	+900	+980	+360	780	+80	2,2
Tern 0,2 och Amistar 0,5	37	+630	+850	+930	+710	770	+260	2,6
Amistar 0,35+ Impuls 0,4 och Amistar 0,4	37	+780	+790	+760	+620	730	+60	2,7
LSD		390	340	200	370	210		15,5
Förfrukt		Vårvete	Potatis	Havre	Havre			
Sort		Triso	Triso	Triso	Triso			
Län		D	E	T	T			

* Vårvete 1,12 kr/kg, körning 100 kr/ha, Amistar 520 kr/l, Tern 320 kr/l, Impuls 230 kr/l, körskada 0,5 % vid DC 37 och 1,0 % vid DC 47.

Slutsats

Vädret under juni och juli gynnade angreppsutvecklingen av bladfläcksvampar. Samtliga behandlingar har i år gett ett positivt behandlingsnetto. Bäst netto har strategin med enbart axgångsbehandling med den högre dosen Amistar gett. De delade behandlingarna har inte gett tillräckligt stor merskörd för att

kunna kompensera för de högre bekämpningskostnader som två behandlingar inneburit. Eftersom leden med delad behandling gett ungefär lika stora merskördar har den billigaste behandlingen gett klart bäst netto.

Behandlingseffekterna kunde sannolikt ha blivit ännu större om inte grödorna mognat av så fort under augusti.